

РЕШЕНИЕ

№ 38

гр. ХАСКОВО, 17.02.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ХАСКОВО, III-ТИ СЪСТАВ, в публично заседание на първи февруари през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: ТОШКА ИВ. ТОТЕВА

Членове: АННА ВЛ. ПЕТКОВА
ЙОНКО Г. ГЕОРГИЕВ

при участието на секретаря Р. З. Т.

като разглежда докладваното от АННА ВЛ. ПЕТКОВА Въззивно гражданско дело № 20225600500503 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл. 258 и сл. ГПК.

С Решение № 361/14.06.2022 година, постановено по гр.д. № 656/2022 година РС-Хасково е отхвърлил предявените от „Обединена Българска Банка“ АД, чрез пълномощника му „ЕОС Матрикс“ ЕООД, срещу Д. С. Ю. искове, предявени по реда на чл. 422, ал. 1 ГПК, с правно основание чл. 430, ал. 1 и ал. 2 ТЗ и чл. 92, ал. 1 ЗЗД за установяване по отношение на Д. С. Ю., че дължи на „Обединена Българска Банка“ АД следните суми: 566 лева - неизплатена главница по сключен между страните договор за издаване на кредитна карта от 04.07.2008 година; 131.35 лева - договорна лихва за периода от 06.08.2008 г. до 06.02.2013 година; 351.43 лева - наказателна лихва за периода от 06.08.2008 г. до 06.02.2013 г., ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на подаване на заявление за издаване на заповед за изпълнение по чл. 417 ТПК до окончателното ѝ изплащане, за които суми е издадена Заповед № 198/11.02.2013 г. за изпълнение по чл.417 ТПК и изпълнителен лист по ч. гр. д. № 352/2013 г. по описа на РС Хасково.

Недоволен от така постановеното решение е останал въззивникът – „ОББ“ АД - София, който го обжалва. Във въззивната жалба се правят оплаквания за неправилност - незаконосъобразност и необоснованост, както и за допуснати съществени процесуални нарушения. Оспорва се изводът на

първоинстанционния съд за погасяване на вземането по давност, като въззивникът счита, че неправилно е приложена нормата на чл. 115 ал. 1 б. „ж“ от ЗЗД. Настоява, че с оглед разпоредбата на чл. 422 от ГПК искът за установяване на вземането следва да се счита предявен от подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение. От този момент течението на давността било прекъснато. А тъй като производството по чл. 415 от ГПК за установяване на вземането било продължение на заповедното производство, то от подаването на заявлението до приключване на исковото производство по чл. 422 от ГПК давност не била текла. С тези и останалите доводи, изложени в жалбата, въззивникът прави искане за отмяна на атакуваното решение в неговата цялост и постановяване на ново такова, с което претенциите на банката да бъдат уважени в пълен обем. Претендира присъждане на разноски и юрисконсултско възнаграждение за въззивната инстанция.

В срока по чл. 263 ал. 1 ГПК особеният представител по чл. 47 ал. 6 от ГПК на въззиваемия Д. С. Ю. – адв. В. П. не подава отговор на въззивната жалба. В с.з. пред ХОС адв. П. оспорва жалбата, изразява становище за правилност – законосъобразност и обоснованост на атакуваното решение. Моли същото да бъде потвърдено.

С въззивната жалба не са направени доказателствени искания.

Хасковският окръжен съд, като прецени изложените от страните доводи и доказателствата по делото и във връзка с доводите и оплакванията на страните, приема следното:

Жалбата, инициирала настоящото въззивно произнасяне, е подадена в срок, от надлежно легитимирана страна, при наличието на правен интерес от обжалване, поради което е допустима и следва да бъде разгледана по същество.

Съгласно разпоредбата на чл. 269 ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната му част. В обхвата на така посочените предели на въззивна проверка, съставът на ХОС намира, че обжалваното решение е валидно и допустимо.

По отношение на правилността на първоинстанционния съдебен акт, съобразно разпореждането на чл. 269 ал. 1, изр. второ ГПК, въззивният съд е ограничен от посочените в жалбата оплаквания.

По оплакванията на въззивника съдът намира следното:

Първоинстанционният съд е бил сезиран с обективно съединени установителни искиове, предявени по реда на чл. 422 от ГПК във връзка с чл. 415 ал. 1 ГПК, с правно основание чл. 430, ал. 1 и ал. 2 ТЗ и чл. 92, ал. 1 ЗЗД. Банката-кредитор основава претенцията си на твърдение за сключен с ответника Д. Ю. договор за издаване на кредитна карта от 04.07.2008 година. Твърди, че ответникът усвоил целия кредитен лимит и поради неизпълнение на задължението на кредитополучателя по договора (неплащане на повече от две вноски), към 06.02.2013 година вземането било предсрочно изискуемо. С тези фактически твърдения заявява, че Д. Ю. му дължи сумите както следва: 566 лева - неизплатена договорна главница; 131.35 лева - договорна лихва за периода от 06.08.2008 г. до 06.02.2013 година; 351.43 лева - наказателна лихва за периода от 06.08.2008 г. до 06.02.2013 г., ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на подаване на заявление за издаване на заповед за изпълнение по чл. 417 ГПК, издадена по ч. гр. д. № 352/2013 г. по описа на РС Хасково – 07.02.2013 година до окончателното ѝ изплащане. Претендира да бъде признато за установено по отношение на ответника съществуване на тези парични вземания, както и присъждане на деловодни разноски за заповедното и исковото производства, както и юрисконсултско възнаграждение.

По делото няма спор относно това, че за процесните вземания банката-ищец е инициирала заповедно производство по ч. гр. д. № 352/2013 г. по описа на РС Хасково, подавайки заявление по чл. 417 от ГПК на 07.02.2013 година. Заявлението е било уважено, като в полза на банката е била издадена Заповед № 198/11.02.2013 г. за изпълнение по чл.417 ТПК и изпълнителен лист срещу длъжника Д. С. Ю. за сумите така, както са претендирани от заявителя, а освен това и за разноски: 25 лева за държавна такса и 180 лева за адвокатско възнаграждение.

Едновременно със заповедта е издаден и изпълнителен лист по ч. гр. д. № 352/2013 г. по описа на РС Хасково. Още с исковата молба, въз основа на която е било образувано исковото производство по чл. 422 от ГПК (първоначално по гр.д. № 1646/2020 година по описа на РС-Хасково, а след това по гр.д. № 656/2020 година – двете на РС-Хасково) е представено копие от молба вх. № 1799/06.03.2013 година от „ОББ“АД до ЧСИ Самуил Пеев за образуване на изпълнително производство. С молбата е приложен изпълнителният лист от 13.02.2013 година, издаден по ч.гр.д. № 352/2013 година на ХРС. От отбелязването върху молбата следва, че по нея е образувано изпълнително дело № 185/2013 година. ХОС изиска последното и от материалите на ИД е видно, че в хода на изпълнителното производство са направени няколко неуспешни опита за връчване на покана за доброволно изпълнение на длъжника Д. Ю..

От приложената към материалите на гр.д. № 1646/2020 година на ХРС справка се установява, че ч.гр.д. № 352/2013 г. по описа на РС Хасково е

унищожено поради изтичане на срокове за съхранение, но от данните на деловодната програма следва, че с разпореждане № 2549/01.06.2020 година заповедният съд е изпратил на кредитора съобщение по чл. 415 от ГПК, като му е указал, че издадената заповед за изпълнение е връчена на длъжника при условията на чл. 47 ал. 5 от ГПК, поради което на основание чл. 415 ал. 1 т. 2 от ГПК банката може да предяви иск за установяване на вземането си в едномесечен срок от получаване на съобщението. Няма спор и относно това, че искът, предмет на настоящото производство, е предявен в изпълнение на указанията на съда, в законоустановения срок, като има пълна идентичност между вземанията по заповедта за изпълнение и тези, предмет на исковата молба.

Първоинстанционният съд е приел за установено и доказано, че страните са обвързани от процесния договор за кредит, че банката е изпълнила задълженията си по него, като е предоставила сумата в уговорените размери и срок. Длъжникът ги е получил, но не е извършил никакви плащания за погасяване на задълженията си. С тези аргументи съдът е направил заключението, че предявените искове се явяват изцяло доказани по основание и размер. В същото време РС-Хасково е приел като основателно въведеното от особения представител на длъжника възражение за погасяване на вземанията на ищеца по давност. Приел е, че е приложима общата петгодишна давност по чл. 110 ГПК по отношение на главницата по договора, че вземането за цялата главница по кредита е станало изискуемо на 06.08.2008 година, след като последното теглене на парични суми от банковата карта е извършено на 21.07.2008 година, с което лимитът е бил напълно усвоен, а на редовния месечен падеж на 06.08.2008 година не е постъпила вноска за погасяването му. По-нататък е изложил съображения, че въпреки счетоводното отнасяне на кредита като предсрочно изискуем към по-късна дата — 06.02.2013 година, то към датата на депозиране на заявлението за издаване на заповед за изпълнение по чл. 417 ГПК - 07.02.2013 година, респективно към датата на издаване на изпълнителния лист — 13.02.2013 година по ч. гр. д. № 352/2013 година по описа на РС Хасково петгодишният давностен срок за погасяване на главницата по кредита не е бил изтекъл.

ХОС не споделя последния извод на първостепенния съд. Съгласно дадените задължителни указания в т. 9 от ТР № 4 от 18.06.2014 г. по тълк. дело № 4/2013 г., ОСГТК на ВКС, от депозиране на заявлението по чл. 410 (респ. 417) от ГПК се прекъсва течението на погасителната давност спрямо същото. Съгласно императивната разпоредба на чл. 115, ал. 1, б. "ж" от ЗЗД,

тя спира да тече докато трае и последващо инициирано исково производство по чл. 422, ал. 1 от ГПК. Следователно, нова давност започва да тече едва след приключване на исковото производство по чл. 422 от ГПК, с влизане в законна сила на крайния съдебен акт.

В настоящия случай започналата да тече на 06.08.2008 година (с настъпване на изискуемостта на вземането) погасителна давност е била прекъсната с подаване на заявление по чл. 417 от ГПК от банката-кредитор по ч.гр.д. № 352/2013 година на 07.02.2013 година. Видно от изп.дело № 185/2013 година по описа на ЧСИ Самуил Пеев, в хода на изпълнителното производство покана за доброволно изпълнение, респ. заповедта по чл. 417 от ГПК не са били връчени на длъжника нито лично, нито по реда на чл. 47 от ГПК. Т.е. заповедта за изпълнение не е била стабилизирана по механизма - връчване на заповедта и неподаване на възражение по чл. 414 от ГПК. От представената служебна справка по унищоженото ч.гр.д. № 352/2013 година на ХРС се налага да се приеме, че заповедният съд е достигнал до констатация за връчване на заповедта на длъжника при условията на чл. 47 ал. 5 от ГПК, очевидно след извършване на съответни процесуални действия, поради което е дал указания на банката-кредитор да предяви иск за вземането си. След даване на указанията от заповедния съд за предявяване на иска е спазен срокът по чл. 415 от ГПК. Исковото производство по гр.д. № 656/2022 година на ХРС (а преди това по гр.д. № 1646/2020 година на ХРС) е продължение на заповедното производство по ч.гр.д. № 352/2013 година. Следователно, и към настоящия момент изпълнителната сила на заповедта, издадена в хипотезата на чл. 417 от ГПК, не се е стабилизирала, като това ще се случи едва след влизане в сила на съдебното решение по установителния иск, предмет на настоящото дело, а давността за процесните вземания не тече поради висящност на иския процес.

Особеният представител на ответника въвежда възражения за перемпция и изтичане на давностния срок в хода на изпълнителното производство. Тези аргументи са относими към иск по чл. 439 от ГПК, с какъвто съдът не е сезиран. Ето защо тези доводи са ирелевантни и не следва да се обсъждат.

Няма спор между страните, сключеният между страните договор придава на кредитополучателя качеството на потребител по смисъла на § 13,

т. 1 от ДР на ЗЗП. А от съдържанието на договора е без съмнение, че той е сключен при общи условия. С отговора на исковата молба ответникът се е позовал на потребителска защита и е поискал съдът да извърши проверка относно наличие на неравноправни клаузи в договора. Такава проверка се дължи от съда и служебно, независимо от позицията на потребителя-ответник. С определение № 258/15.06.2021 година, постановено по гр.д. № 646/2020 година искивият съд е разяснил изрично на страните, че на основание чл. 7 ал. 3 от ГПК съдът служебно следи за наличието на неравноправни клаузи в процесния договор, като им е дал възможност да изразят становище по тези въпроси. Отделно, със същото определение РС е възложил в тежест на банката-ищец да докаже валидно сключване на договор за издаване на кредитна карта, чиито клаузи не са неравноправни или са индивидуално уговорени, не противоречат на императивни материалноправни норми и не накърняват добрите нрави. Със същото определение, на основание чл. 190 ал. 1 от ГПК РС-Хасково е задължил ищеца в срок най-късно до първото по делото открито съдебно заседание да представи намиращия се в него документи, а именно заверено копие от Общите условия на банката и Тарифа за таксите и комисионните, действащи към сключване на процесния договор. Едновременно с това съдът е предупредил ищеца, че непредставянето на тези документи ще се преценява от съда съгласно чл. 161 от ГПК, а именно съдът може да приеме за установено липсата на такива.

Ищецът по делото не е изразил становище по тези указания на съда, не е представил поисканите му от съда документи, нито те са представени с исковата молба или по-късно в настоящия процес. Предвид неизпълнението на задължението по чл. 190 ал. 1 от ГПК, ХОС счита, че следва да се приложи санкцията по чл. 190 ал. 2 вр. чл. 161 от ГПК, като се приеме за установен фактът, за който страната е създала пречки за събиране на посочените доказателства. А именно – съдът приема, че липсват и на кредитополучателя Д. Ю. не са били представени Общите условия към договора. Както вече бе посочено, процесният договор е сключен при общи условия, следователно приложение намира императивната разпоредба на чл. 11 ал. 2 от ЗПК - общите условия са неразделна част от договора за потребителски кредит и всяка страница се подписва от страните по договора. А неспазване на изискването на чл. 11 ал. 2 от ЗПК води до недействителност на целия договор и води до санкция по чл. 23 от ЗПК.

Дори и да не се сподели становището на ХОС за недействителност на целия договор, налице е нищожност на клаузите относно възнаградителната и наказателната лихва – чл. 4 от договора и клаузата по чл. 17, според която банката може да променя лихвените проценти по свое едностранно решение, а на длъжника дължи единствено уведомление. В хода на производството банката-ищец не е оспорила твърдението на ответника, като нито е заявила, че включването на чл. 4 и чл. 17 в договора е в резултат на изрично обсъждане на клаузите и постигане на съгласие на потребителя по отношение на тяхното съдържание, нито е представила доказателства в тази насока. След като по делото не е установено от банката, че процесните клаузи от договора са индивидуално уговорени, то за ищеца са неблагоприятните последици от неангажиране на доказателства и съдът следва да приеме, че текстът на тези клаузи е бил изготвена от банката предварително и кредитополучателят не е имал възможност да влияе върху съдържанието им при сключване на договора за банков кредит. Ето защо и те би биха били нищожни на основание [чл. 146 ЗЗП](#), в случай, че се установи, че са неравноправни.

Съгласно [чл. 143 ЗЗП](#) неравноправна клауза в договор, сключен с потребител, е всяка уговорка в негова вреда, която не отговаря на изискването за добросъвестност и води до значително неравновесие между правата и задълженията на търговеца или доставчика и потребителя. В посочената разпоредба е налице изброяване на хипотезите, при които една уговорка в договора се явява неравноправна, което не е изчерпателно, поради което и съдът във всеки един случай следва да прецени дали не са налице общите критерии, дадени в [чл. 143 ЗЗП](#), дори и клаузата да не попада в нито един от примерно посочените случаи на т.1 до т.17 на цитираната норма. При формиране на крайния извод следва да бъдат отчетени също и всички обстоятелства, свързани със сключването на договора към датата на сключването му, както и всички останали клаузи на договора или на друг договор, от който той зависи. Ето защо и съдът следва да тълкува чл.4 и 17 във връзка с всички клаузи от процесния договор. В тази връзка от значение са на първо място онези уговорки от сключения между страните договор, които касаят начина на определяне на годишния лихвен процент, доколкото чл.17 урежда правото на банката едностранно да го променя. На преценка подлежат и относимите към това уговорки, които са част от общите условия, при които „ОББ“ АД предоставя аналогични кредити. Както вече бе посочено

по-горе, ОУ не са представени и това прави дължимата от съда преценка невъзможна. В договора не е конкретизиран механизма, по който е определен ГЛП и няма никаква доказателствена база за начина, по който банката извършва изменението на годишния лихвен процент и е без съмнение, че за длъжника не е уговорена възможност дължимата лихва да бъде намалена при промяна на пазарните условия. За да е налице равнопоставеност на двете страни по търговската сделка – банков кредит, рискът от промяната на условията, в това число за възнаграждението на кредитодателя, следва да се носи и от двете. В договора следва да е предвидена възможността да бъдат съобразявани всички изменения на пазара и на съответния пазарен индекс, а не както е в случая – по едностранно решение на банката, без предварително обявени условия и механизъм. Липсата на възможност да бъде изменен годишният лихвен процент в посока на намаление, когато пазарните условия позволяват това, поставя кредитополучателя, който е икономически по-слабата страна в правоотношението, в неравнопоставено положение спрямо банката. Освен това в отношенията му с банката, кредитополучателят е в положение на по-слаба страна и от гледна точка на степента му на информираност и на възможностите, които му се предоставят да преговаря, поради което в случаите, в които търговецът използва това и се стига до приемането от потребителя на предварително установени условия, които в негова вреда създават неравновесие между правата и задълженията на страните, безспорно се нарушават изискванията за добросъвестност при сключване на договорите. Спазване на принципа на добросъвестност изисква в облигационните отношения да бъде осигурена защитата на всеки признат от нормите на правото интерес, а не само на индивидуалния такъв на някоя от договарящите страни. Тези изисквания в случая са нарушени с включване на процесните клаузи в договора, доколкото с тях се предвижда ограничаване възможностите на потребителя, с което се стига не просто до липса на защита, но и до незачитане на неговите интереси.

Ето защо ХОС приема, че уговорката на чл. 4 и 17 от договора за кредит не отговаря на изискванията за добросъвестност и води до значително неравновесие между правата и задълженията на търговеца и потребителя и то във вреда на последния. Следователно тя покрива общите критерии, дадени в нормата на [чл. 143 ЗЗП](#), което я прави неравнопоставена. Ето защо и на основание [чл. 146, ал.1 ЗЗП](#) процесните договорни клаузи са нищожни, което

прави предявеният иск в частта на претенциите за възнаградителната и наказателната лихви неоснователен.

Поради гореизложеното и с оглед извода на ХОС за това, че претендираното вземане по договорната главница е установено по основание и размер, и не е погасено по давност, предявеният по реда на чл. 422 във връзка с чл. 415 ал. 1 т. 2 от ГПК иск с правно основание чл. 430 ал. 1 от ТЗ за сумата 566 лева се явява основателен и следва да бъде уважен. Исковете за установяване съществуването на вземанията за лихви са неоснователни и следва да бъдат отхвърлени.

Не до тези изводи е стигнал РС-Хасково, поради което решението в частта за главницата следва да бъде отменено като неправилно и вместо него да се постанови ново по съществото на спора, както е посочено п-горе.

С оглед изхода на спора, частично основателна се явява претенцията на въззивника за присъждане на деловодни разноски за заповедното производство и за двете инстанции в исковото производство. Ето защо и съобразно изводите за основателност на иска само за договорната главница в размер на 566 лева, ответникът следва да възстанови на ищеца: разноски за заповедното производство – държавна такса в размер на 10 лева и адвокатско възнаграждение в размер на 85 лева; за първоинстанционното исково производство – държавна такса в размер на 60 лева, а освен това на основание чл. 78 ал. 8 от ГПК следва да се присъди юрисконсултско възнаграждение в размер на 100 лева; за въззивното производство пред ХОС – 35 лева за държавна такса и 100 лева за юрисконсултско възнаграждение. Или общо 390 лева, които следва да бъдат възложени в тежест на въззиваемия.

Водим от горното, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № 361/14.06.2022 година, постановено по гражданско дело № 656/2022 година по описа на РС-Хасково в частта, в която е отхвърлен предявеният от „ОББ“ АД иск за установяване по отношение на Д. С. Ю., че дължи на банката сумата 566 лева, представляваща неизплатена главница по сключен между страните договор за издаване на кредитна карта от 04.07.2008

година, вместо което **ПОСТАНОВЯВА:**

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО по искове, предявени по реда на чл. 422 ал. 1 вр. чл. 415 ал. 1 ГПК, с правно основание чл. 79 ал. 1 ЗЗД вр. чл. 430 ТЗ, че Д. С. Ю., ЕГН *****, адрес: **** дължи на „Обединена Българска Банка“ АД, ЕИК 000694959, седалище и адрес на управление: ****, със съдебен адрес: **** чрез „ЕОС Матрикс“ ЕООД, сумата 566 лева, представляваща неизплатена главница по сключен между страните договор за издаване на кредитна карта от 04.07.2008 година, ведно със законната лихва върху тази главница от датата на подаване на заявление по чл. 417 от ГПК – 07.02.2013 година до окончателното разплащане, за която сума е издадена Заповед № 198/11.02.2013 г. за изпълнение по чл.417 ТПК и изпълнителен лист по ч. гр. д. № 352/2013 г. по описа на РС Хасково.

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 361/14.06.2022 година, постановено по гражданско дело № 656/2022 година по описа на РС-Хасково в частта, в която са отхвърлени исковете за сумата 131.35 лв. - договорна лихва за периода от 06.08.2008 г. до 06.02.2013 г., и 351.43 лв. - наказателна лихва за периода от 06.08.2008 г. до 06.02.2013 г.

ОСЪЖДА Д. С. Ю., ЕГН *****, адрес: **** да заплати на „Обединена Българска Банка“ АД, ЕИК 000694959, седалище и адрес на управление: ****, със съдебен адрес: ****, сумата 95 – направените в заповедното производство по ч. гр. д. № 352/2013 г. по описа на РС Хасково деловодни разноси за държавна такса и адвокатско възнаграждение, съразмерно уважената част от исковете.

ОСЪЖДА Д. С. Ю., ЕГН *****, адрес: **** да заплати на „Обединена Българска Банка“ АД, ЕИК 000694959, седалище и адрес на управление: ****, със съдебен адрес: ****, сумата 60 – направените в производството по гр.д.1646/2020 година и гр.д. 656/2022 година по описа на РС-Хасково деловодни разноси за държавна такса, както и сумата 100 лева – юрисконсултско възнаграждение по чл. 78 ал. 8 от ГПК.

ОСЪЖДА Д. С. Ю., ЕГН *****, адрес: **** да заплати на „Обединена Българска Банка“ АД, ЕИК 000694959, седалище и адрес на управление: ****, със съдебен адрес: **** сумата 35 – направените в производството по в.гр.д. 503/2022 година по описа на ХОС деловодни разноси за държавна такса, както и сумата 100 лева – юрисконсултско

възнаграждение по чл. 78 ал. 8 от ГПК.

Решението не подлежи на касационно обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____